

DOI: 10.55643/ser.1.43.2022.450

Кириленко О. П.

д.е.н., професор, Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль, Україна;
ORCID: [0000-0002-5504-5519](https://orcid.org/0000-0002-5504-5519)

Сидорчук А. А.

к.е.н., доцент, Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль, Україна;
ORCID: [0000-0003-0280-1285](https://orcid.org/0000-0003-0280-1285)
e-mail: a.sydorchuk@wunu.edu.ua
(Corresponding author)

Received: 06/01/2022

Accepted: 27/01/2022

Published: 31/03/2022

© Copyright
2022 by the author(s)

This is an Open Access article
distributed under the terms of the
[Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

ПОНЯТТЯ ТА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДОМОГОСПОДАРСТВ

АНОТАЦІЯ

Метою статті є дослідження інвестиційного потенціалу домогосподарств. З'ясовано, що наукові праці з зазначеної проблематики в переважній більшості розкривають поняття інвестиційного потенціалу через призму можливої участі домогосподарств власними заощадженнями у фінансовому ринку країни. Запропоновано формулювання інвестиційного потенціалу як обсягу готівкових ресурсів поза межами депозитних корпорацій, що можуть бути використані домогосподарствами для здійснення інвестицій – придбання ризикових фінансових інструментів (акцій, готівкової валюти, валютних депозитів, дорогоцінних металів) – і забезпечать у довгостроковій перспективі (понад 20 років) дохід, вищий за рівень інфляції. На відміну від існуючих підходів, це визначення відображає взаємозв'язок поняття з інвестиціями домогосподарств та очікуваним результатом. Для оцінки інвестиційного потенціалу запропоновано використовувати однойменний коефіцієнт K_{in} , який визначається шляхом ділення обсягу грошового агрегату M_0 (вимірює готівкові кошти поза межами депозитних корпорацій) на загальну величину доходів домогосподарства. Зазначено, що чим вищим є значення коефіцієнту K_{in} , тим вищим є рівень інвестиційного потенціалу й тим більше можливостей для забезпечення фінансової стійкості домогосподарств у довгостроковій перспективі. Проведений аналіз показав, що, незважаючи на загальне зростання величини й доходів населення, і грошової маси в обігу поза межами депозитних корпорацій, *інвестиційний потенціал* вітчизняних домогосподарств за період 2012-2020 рр. *не покращився*. Отож, розраховане нами значення коефіцієнта інвестиційного потенціалу K_{in} у 2020 р. майже рівнозначне показникові 2012 р. Низький рівень фінансової грамотності та психологічні фактори виокремлюємо як основні причини, які впливають на стан інвестиційного потенціалу домогосподарств та на перспективи його реалізації на практиці.

Ключові слова: домогосподарство, інвестиційний потенціал, ризик, дохід, грошовий агрегат, коефіцієнт

JEL Класифікація: D14, G51

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку фінансових відносин в Україні питання інвестиційного потенціалу домогосподарств стоїть досить гостро. Адже вирішення цього питання дасть можливість домогосподарствам зробити впевнений крок уперед у власному економічному зростанні, підвищенні рівня життя та, як наслідок, сприятиме покращенню власного фінансового стану в довгостроковій перспективі. За роки незалежності нашої держави та здобуття нею статусу країни з ринковою економікою так і не вдалося побудувати фінансовий ринок із широким обігом державних і приватних цінних паперів (акцій, облігацій) та можливістю вільного доступу до нього домогосподарств. Це, безумовно, впливає на якість і результативність управління інвестиціями домогосподарств, обмежуючи інструменти використання останніх до депозитів у фінансових установах.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Питання фінансового потенціалу домогосподарств загалом та їхнього інвестиційного потенціалу зокрема є надзвичайно важливим, тому провідні вітчизняні науковці не припиняють дискусій навколо цієї проблематики. Дослідження Кізими Т., Свірського В., Вдовиченко А., Люткевича О., Мешко Н., Пасажко Т., Власової І., Одінцової Т., Тропіної В. та інших учених показують, що в переважній більшості праць розкривається поняття фінансового потенціалу домогосподарств, рідше – їхнього інвестиційного потенціалу. Загалом *потенціал* розглядається як нереалізовані здібності (можливості, здатності), які є наслідком недосконалого управління фінансовими ресурсами домогосподарств.

МЕТА

Метою статті є дослідження сутності інвестиційного потенціалу домогосподарств і його оцінювання в сучасних умовах розвитку фінансових відносин.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ

Результати дослідження отримано за даними Національного банку України щодо обсягу готівкової маси в обігу поза депозитними корпораціями та Державної служби статистики України щодо доходів домогосподарств за 2012-2020 рр. У процесі роботи використано аналіз, синтез як методи теоретичного пізнання явищ. Порівняння та вимірювання використовувалися як емпіричні методи для проведення дослідження.

РЕЗУЛЬТАТИ

Сутність поняття «потенціал» визначається в словнику української мови як «приховані здатності, сили для якої-небудь діяльності, що можуть виявитися за певних умов» [1]. Огляд наукової літератури із зазначеної проблематики показує, що в переважній більшості теоретичних досліджень розкривається поняття фінансового потенціалу домогосподарств, рідше – їхнього інвестиційного потенціалу.

Так, Люткевич О. розглядає фінансовий потенціал домогосподарств як «сукупність фінансових ресурсів домогосподарств у вигляді заощаджень, різних фінансових інструментів і джерел, ... можуть бути мобілізовані, накопичені та ефективно використані» [2, 76]. У такому ж напрямі як «сукупність наявних та потенційних фінансових ресурсів, що можуть бути мобілізовані та реалізовані .... для забезпечення сталих темпів економічного зростання» [3, 49] розглядає теоретико-концептуальні засади фінансового потенціалу Свірський В. Заслуговує на увагу підхід автора, згідно з яким фінансовий потенціал як поняття є ширшим за бюджетний і податковий потенціал, але вужчим за інвестиційний і економічний потенціал суб'єктів фінансової системи країни [3, 45].

Зі свого боку, Вдовиченко А. аргументує, що фінансовий потенціал населення є «неорганізованими (готівковими) заощадженнями, що лише потенційно можуть бути конвертовані в організовану форму і виступити ресурсною базою для подальших інвестицій» [4, 147]. Такий підхід дає можливість конкретизувати роль заощаджень для кожного домогосподарства – вони можуть бути трансформовані в інвестиції. Продовжує ідею трансформації Мешко Н., яка характеризує інвестиційно-інноваційний потенціал «максимальною спроможністю ... генерувати інвестиційні ресурси та трансформувати їх в інноваційні продукти та процеси ... забезпечуючи стале економічне зростання» [5, 107]. Автори акцентують на системі розподілу заощаджень домогосподарств, яка відображає їхній рух. Але вони не аргументують, яка саме частина заощаджень перерозподіляється та включається до інвестицій, і не пояснюють, у який спосіб (якими фінансовими інструментами) заощаджені кошти домогосподарств перетворюються на інвестиції.

Під трансформацією заощаджень домогосподарств у інвестиції розуміє «механізм перетворення тимчасово вільних коштів (грошових ресурсів) домогосподарств у фінансові та нефінансові (матеріальні й нематеріальні) активи з метою отримання майбутнього доходу на ці вкладення» Кізіма Т. [6, 282]. Згідно з цим підходом, заощадження трансформуються в інвестиції прямим методом (безпосередньо від домогосподарства до інвестора) або опосередкованим (коли зв'язок між інвесторами й позичальниками реалізується через фінансових посередників (банки, інвестиційні, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди тощо). Водночас ми не поділяємо думки автора, що «основною метою інвестування готівкової національної та іноземної валюти є не стільки отримання доходу, скільки збереження її вартості в умовах інфляції». На наш погляд, мета інвестування полягає саме в отриманні доходу понад рівень

інфляції; сам процес інвестування супроводжується нестабільністю; саме ризик є тим поняттям, що не лише визначає процес інвестування, але й відрізняє його від заощаджень, які по своїй суті є безризиковими. Основним завданням заощаджень ми бачимо збереження вартості грошових ресурсів в умовах інфляції, а завдання інвестицій – її примноження.

Схожий підхід викладено в Пасажка Т., який систематизував заощадження за типом та гарантованістю доходу, строків і наявністю фінансових посередників на пасивні, умовно-активні заощадження та активні. Останні здійснюються у формі інвестування коштів у різноманітні фінансові інструменти або прямих інвестицій, для яких не гарантується дохід [7, 87]. З огляду на це, наведемо думку Власової І., яка стверджує, що заощадження населення стають інвестиціями лише після проходження наступних етапів: 1) вкладення заощаджень на депозитні рахунки інститутів кредитно-банківської системи та в цінні папери; 2) видача інститутами кредитно-банківської системи інвестиційних кредитів за рахунок залучених засобів і/або вкладення їх у довгострокові цінні папери; 3) інвестування в основні фонди коштів, залучених компаніями за допомогою довгострокових банківських кредитів і емітованих цінних паперів [8, 5]. На наш погляд, цей підхід є загальним і потребує уточнення щодо визначення суб'єктів, між якими виникають такі правовідносини (домогосподарства → фінансові інституції → інвестори) та що є результатом їхньої взаємодії.

Взаємодію між домогосподарствами, які заощаджують кошти, та інвесторами описує Одінцова Т., яка, по-перше, обґрунтовує тезу, що заощадження домашніх господарств виступають як позичковий капітал, який стимулює комерційні банки й підприємства надавати позики від свого імені інвесторам; по-друге, вважає, що перетворення заощаджень на інвестиції залежить від збалансованості сукупного попиту та сукупної пропозиції [9, 90]. Поділяючи останню тезу, вважаємо, що позиція автора логічно повинна бути доповнена роз'ясненням, яким саме чином відбувається процес збалансованості сукупного попиту та сукупної пропозиції.

Тропіна В. розглядає трансформацію заощаджень населення в інвестиційний потенціал, а потім в інвестиції у фінансовому секторі як багатоетапний процес, до якого залучається велика кількість учасників та який опосередковується дедалі складнішою структурою фінансових відносин [10, 21]. Цей підхід є досить цікавим, оскільки в такий спосіб автор розглядає механізм трансформації, як триаду: «заощадження → інвестиційний потенціал → інвестиції».

Усі запропоновані підходи більшою чи меншою мірою розглядають інвестиційний потенціал домогосподарств як їхню можливу участь заощадженими коштами у фінансовому ринку країни. Однак вважаємо за необхідне надати власний підхід до трактування поняття «інвестиційного потенціалу домогосподарств», який, на відміну від існуючих, відобразить взаємозв'язок поняття з інвестиціями та очікуваним результатом.

Інвестиційним потенціалом домогосподарств пропонуємо вважати обсяг їхніх готівкових ресурсів поза межами депозитних корпорацій, який може бути використаний для здійснення інвестицій – придбання ризикових фінансових інструментів (акцій, готівкової валюти, валютних депозитів, дорогоцінних металів) – і забезпечить у довгостроковій перспективі (понад 20 років) дохід, вищий за рівень інфляції. Таким чином, інвестиції – це реалізований на практиці інвестиційний потенціал домогосподарств. Саме поняття ризику як імовірності не отримати запланованого рівня доходу дозволяє виокремлювати інвестиції, як один із напрямів використання коштів домогосподарств, що залишаються в їхньому розпорядженні після споживання та сплати податків.

Традиційним у вітчизняній науковій літературі є поділ заощаджень домогосподарств на організовані (спрямовані на приріст фінансових активів) та неорганізовані (пасивні, які перебувають у готівковій формі в розпорядженні самих домогосподарств) (Кізіма Т. [6, 243], Вдовиченко А. [11, 94], Булавінець В. [12], Носова Є. [13, 74]). Такий підхід дозволяє сформулювати тезу про інвестиційний потенціал домогосподарств як перехід від неорганізованої форми заощаджень до організованої (Рис. 1).

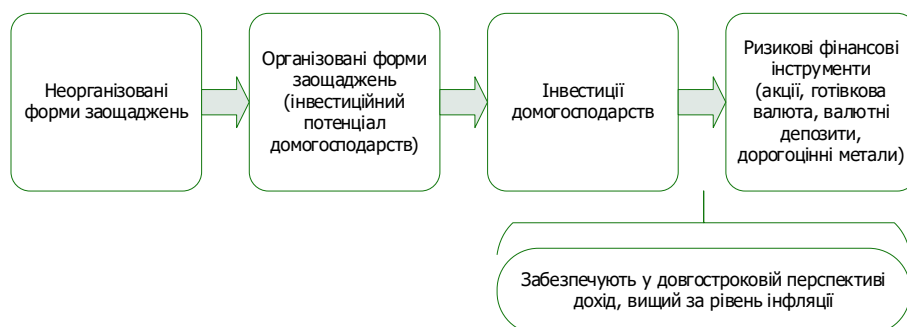

Рис. 1. Трансформація інвестиційного потенціалу домогосподарств. (Розроблено на основі джерел [6; 11; 13])

Ідею кількісного виміру інвестиційного потенціалу населення через аналіз грошового агрегату M_0 – готівкових коштів в обігу поза депозитними корпораціями [14] – у своїх працях пропонують Вдовиченко А. [11, 95], автори монографії за редакцією Єфіменко Т. та Єрмошенка М. [15, 461], Скірко А. [16, 168], Дмитренко М. [17, 17] та ін.

Ми розділяємо позицію цих авторів, адже вона ґрунтується на тому, що решта грошових коштів економічних суб'єктів (у тому числі домогосподарств) уже перетворилась на заощадження чи інвестиції в тій чи іншій формі: на депозити в національній валюті (грошовий агрегат M_1), в іноземній валюті й інші депозити (грошовий агрегат M_2) та в цінних паперах, крім акцій (грошовий агрегат M_3). Саме грошові кошти агрегату M_0 потенційно *можуть* трансформуватися в інвестиції домогосподарств і знайти своє відображення в M_1 , M_2 чи M_3 .

Макроекономічний аналіз динаміки показників доходів домогосподарств (за даними Державної служби статистики України), грошового агрегату M_0 (за даними Національного банку України) та їх співвідношення дає можливість оцінити інвестиційний потенціал домашніх господарств в абсолютних та відносних одиницях виміру.

Показником оцінки інвестиційного потенціалу домогосподарств на макроекономічному рівні, на нашу думку, є од-
 нойменний коефіцієнт $K_{ін}$, формулу розрахунку якого наведено в Табл. 1.

Таблиця 1. Показник оцінки інвестиційного потенціалу домогосподарств. (Розроблено на основі джерел літератури [11; 14: 17])

Показник	Формула розрахунку	Економічна інтерпретація
Коефіцієнт інвестиційного потенціалу домогосподарств ($K_{ін}$)	$K_{ін} = M_0 / ДД,$ де M_0 – обсяг грошового агрегату, готівкових коштів в обігу поза депозитними корпораціями, грн, ДД – величина доходів домогосподарств, грн	Характеризують рівень готівкових коштів поза депозитними корпораціями (грошовий агрегат M_0) в загальній сумі <i>доходів</i> домогосподарства. Чим вищий показник, тим вищий інвестиційний потенціал домогосподарства і тим більше в нього можливостей для проведення власної фінансової політики

Коефіцієнт інвестиційного потенціалу $K_{ін}$ визначається шляхом ділення обсягу грошового агрегату M_0 , який вимірює готівкові кошти поза межами депозитних корпорацій, на загальну величину доходів домогосподарства:

$$K_{ін} = \frac{M_0}{ДД} \quad (1)$$

де M_0 – обсяг грошового агрегату, який виражає готівкові кошти поза межами депозитних корпорацій, грн; ДД – загальна величина доходів домогосподарств на макроекономічному рівні, грн.

Теоретично можливий рівень $K_{ін}$ важко визначити, однак ми можемо стверджувати, що чим більше його значення, тим вищим є рівень інвестиційного потенціалу й тим більше можливостей для забезпечення фінансової стійкості домогосподарств у довгостроковій перспективі.

На Рис. 2 представлено динаміку доходів домогосподарств, грошової маси в обігу поза депозитними корпораціями та коефіцієнта інвестиційного потенціалу $K_{ін}$ домогосподарств за 2012-2020 рр.

Рис. 2. Динаміка доходів населення, грошових коштів поза межами депозитних корпорацій (грошовий агрегат M_0) та коефіцієнта інвестиційного потенціалу домогосподарств ($K_{ін}$) за 2012-2020 рр. (Складено авторами на основі джерел [18; 19])

Дані Рис. 2 свідчать про зростання показників доходів домогосподарств у 2020 р. проти 2012 р. у 2,77 раза (від 1458 млрд грн до 4045 млрд грн); грошовий агрегат M_0 зріс у 2,54 раза (від 203 млрд грн до 516 млрд грн). Вищі темпи зростання доходів населення порівняно з темпами зростання грошової маси в обігу поза депозитними корпораціями зумовили деяке скорочення коефіцієнта інвестиційного потенціалу домогосподарств від 0,139 у 2012 р. до 0,128 у 2020 р. За аналізований період спостерігаються чітко виражені тенденції: зростання інвестиційного потенціалу у 2012-2014 рр. від значення 0,139 до 0,187; скорочення впродовж подальших 5 років до рівня 0,103 у 2019 р. і деяке збільшення у 2020 р. Загалом, значення запропонованого нами для оцінки інвестиційного потенціалу $K_{ін}$ у 2020 р. не перевищує показника 2012 р. Це свідчить, що, незважаючи на загальне зростання величини й доходів населення, і грошової маси в обігу поза межами депозитних корпорацій, інвестиційний потенціал вітчизняних домогосподарств за 2012-2020 рр. не поліпшився.

Реалізація інвестиційного потенціалу домогосподарств на практиці передбачає використання ризикових фінансових інструментів (акцій, готівкової валюти, валютних депозитів, дорогоцінних металів), які повинні забезпечувати в довгостроковій перспективі (понад 20 років) дохід, вищий за рівень інфляції.

Серед причин, які не дозволяють домогосподарствам у повній мірі реалізувати свій інвестиційний потенціал, виокремлюють: низький рівень фінансової грамотності (Кізіма Т.); низький рівень доходів населення та значну їх диференціацію (Одінцова Т., Єфименко Т., Єрмошенко М.); недовіру населення до фінансових установ (Пасажко Т.); слабкий розвиток вітчизняного фінансового ринку (Вдовиченко А., Тропіна В.) або недосконалість інструментів, які на ньому обертаються (Пасажко Т.); психологічні фактори (Власова І.); політичну нестабільність і невпевненість у завтрашньому дні (Єфименко Т., Єрмошенко М.) та ін. На нашу думку, усі зазначені вище причини більшою чи меншою мірою впливають на стан інвестиційного потенціалу домогосподарств та на перспективи його реалізації на практиці. Водночас, низький рівень фінансової грамотності та психологічні фактори ми виокремлюємо, як основні.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного нами дослідження поглиблене розуміння поняття інвестиційного потенціалу домогосподарств та проведено його оцінювання. Зокрема, інвестиційний потенціал запропоновано розглядати, як обсяг готівкових ресурсів поза межами депозитних корпорацій, що можуть бути використані домогосподарствами для здійснення інвестицій – придбання ризикових фінансових інструментів (акцій, готівкової валюти, валютних депозитів, дорогоцінних металів) – і забезпечать у довгостроковій перспективі (понад 20 років) дохід, вищий за рівень інфляції.

Проаналізовано динаміку інвестиційного потенціалу домогосподарств у 2012-2020 рр. і виокремлено тенденції щодо його зростання до 2014 року та скорочення в наступні роки. Загалом, значення запропонованого для оцінки інвестиційного потенціалу показника $K_{ін}$, який визначається шляхом ділення обсягу грошового агрегату M_0 (готівкових коштів поза межами депозитних корпорацій) на загальну величину доходів домогосподарства, у 2020 р., не перевищує показника 2012 р. Це свідчить, що, незважаючи на загальне зростання величини й доходів населення, і грошової маси в обігу поза межами депозитних корпорацій, інвестиційний потенціал вітчизняних домогосподарств за досліджуваний період не поліпшився.

Оцінка ризикових фінансових інструментів (інвестицій) у структурі бюджету домогосподарств поглиблює існуючі підходи до розуміння процесу управління особистими доходами й витратами та відкриває *перспективи подальших досліджень* у цій сфері фінансової науки.

REFERENCES / ЛІТЕРАТУРА

1. Tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy. Available at <http://sum.in.ua/s/stan> (data zvernennia 30.03.2022).
2. Liutkevych, O. (2011). Identyfikatsiia finansovoho potentsialu domashnikh hospodarstv rehionu [Identification of financial potential of households in the region]. *Rehionalna ekonomika – Regional economy*, 1, 72–78 [in Ukrainian].
3. Svirskyi, V. (2007). Finansovyi potentsial: teoretyko-kontseptualni zasady [Financial potential: theoretical and conceptual principles]. *Svit finansiv – The world of finance*, 4 (13), 43–51 [in Ukrainian].
4. Vdovychenko, A. (2009). Realizatsiia finansovoho potentsialu naseleennia: mizhnarodni zistavlennia v konteksti innovatsiinoho rozvytku [Realization of financial potential of the population: international comparisons in the context of innovative

- development]. *Nauka moloda – Young science*, 11, 147–153 [in Ukrainian].
5. Meshko, N. (2004). *Mekhanizm upravlinnia investytsiino-innovatsiinykh potentsialom: makroriven* [Investment and innovation potential management mechanism: macro level]. Dnipro: Nauka i osvita [in Ukrainian].
  6. Kizyma, T. (2011). *Finansy domohospodarstv: kontseptualni zasady teorii i praktyky* [Household finance: conceptual foundations of theory and practice] (Doctor's thesis). Ternopil National Economic University. Ternopil [in Ukrainian].
  7. Pasazhko, T. (2015). Shliakhy vdoskonalennia finansovoho mekhanizmu transformatsii zaoshchadzen naselennia v investytsiini resursy ekonomiky Ukrainy [Ways to improve the financial mechanism of transformation of household savings into investment resources of Ukraine's economy]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 10, 85–89 [in Ukrainian].
  8. Vlasova, I. (2016). Zaoshchadzhennia naselennia yak investytsiinyi resurs ekonomiky [Population savings as an investment resource of the economy]. *Ekonomika: teoriia ta praktyka – Economics: theory and practice*, 2, 4–7 [in Ukrainian].
  9. Odintsova, T. (2014). Zaoshchadzhennia naselennia yak dzherelo investytsiinykh resursiv ukrainskoi ekonomiky [Population savings as a source of investment resources of the Ukrainian economy]. *Biznes Inform – Business Inform*, 7, 89–92 [in Ukrainian].
  10. Tropina, V. (2016). Zaoshchadzhennia naselennia yak osnova formuvannia investytsiinoho potentsialu domohospodarstv [Household savings as a basis for building the investment potential of households]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and state*, 1, 18–21 [in Ukrainian].
  11. Vdovychenko, A. (2012). *Finansovyi potentsial naselennia: novi mozhlyvosti innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy* [Financial potential of the population: new opportunities for innovative development of Ukraine's economy]. Irpin: Natsionalnyi universytet DPS Ukrainy [in Ukrainian].
  12. Bulavynets, V. (2018). Osoblyvosti zaoshchadzhuvalnoi povedinky domohospodarstv v Ukraini [Features of saving behavior of households in Ukraine]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, 12, Available at doi: 10.32702/2307-2105-2018.12.111[in Ukrainian].
  13. Nosova, Y. (2015). Zaoshchadzhennia domohospodarstv yak dzherelo investytsiinykh resursiv v Ukraini [Household savings as a source of investment resources in Ukraine]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka – The Bulletin of the Taras Shevchenko National University of Kyiv*, 2 (167), 73–80 [in Ukrainian].
  14. Spetsialnyi standart poshyrennia danykh. Ohliad depozytnykh operatsii. (2022) Natsionalnyi bank Ukrainy [National Bank of Ukraine]. Available at <https://bank.gov.ua/ua/files/oStkKVHxGhXMYMZ> [in Ukrainian].
  15. Yefymenko, T. & Yermoshenka, M. (Ed.) (2014). *Finansy instytutsiinykh sektoriv ekonomiky Ukrainy* [Finances of institutional sectors of the economy of Ukraine]. Kyiv: DNNU Akad. fin. Upravlinnia [in Ukrainian].
  16. Skirka, A. (2015). Teoretychna sut i neobkhdnist harantuvannia vkladiv fizychnykh osib [Theoretical essence and the need to guarantee the deposits of individuals]. *Ekonomichnyi analiz – Economic analysis*, 19 (1), 162–170 [in Ukrainian].
  17. Dmytrenko, M. (2006) Oshchadno–kredytna systema u konteksti formuvannia v Ukraini vlasnoi investytsiino–innovatsiinoi polityky [Savings and credit system in the context of forming Ukraine's own investment and innovation policy]. *Visnyk NBU – The Bulletin of the NBU*, 1, 16–18. [in Ukrainian].
  18. Hroshovo-kredytna statystyka. Hroshovi ahrehaty ta koresponduiuchi statii. Natsionalnyi bank Ukrainy [National Bank of Ukraine]. Available at <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial> [in Ukrainian].
  19. Dokhody ta vytraty naselennia Ukrainy. Derzhavna sluzhba statytyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].

Kyrylenko O., Sydorchuk A.

THE INVESTMENT POTENTIAL OF HOUSEHOLD: CONCEPT AND EVALUATION OF HOUSEHOLDS

The aim of the article is to study the investment potential of households. It was found that the vast majority of scientific papers on this issue reveal the concept of investment potential through the prism of the possible participation of households in their own savings in the financial market. It is proposed to formulate investment potential as the number of cash

resources outside deposit-taking corporations that can be used by households to make investments - purchase risky financial instruments (stocks, cash, foreign currency deposits, precious metals) and provide higher income in the long run (over 20 years) for inflation. In contrast to existing approaches, this definition reflects the relationship between the concept and household investment and its expected outcome. To assess the investment potential, it is proposed to use the coefficient of the same name, which is determined by the method of dividing the volume of the monetary aggregate (measures cash outside deposit-taking corporations) by the total household income. It is noted that the higher the value of the ratio, the higher the level of investment potential and the more opportunities to ensure the financial stability of households in the long run. The analysis showed that despite the general growth of both household incomes and money supply in circulation outside deposit-taking corporations, the investment potential of domestic households for the period 2012–2020 no improve. This conclusion allows us to make the calculated value of the investment potential ratio is 2020, which is almost equivalent to 2012. The low level of financial literacy and psychological factors we identify as the main reasons influencing the state of investment potential of households and prospects for its implementation in practice.

Keywords: household, investment potential, risk, income, monetary aggregate, coefficient

JEL Classification: D14, G51